

казват "цигани", но за да се различава македонският от българския език, в македонския книжовен език е прието южното, битолско название "гюптима". Тези неща ги има и в югославски източници.

Върху софийските цигани имам лични наблюдения. Работил съм сред тях доста време. Това, което съм го написал в доклада си, са мои лични наблюдения и съм го споделял с мои колеги. Наблюденията ни съвпадат. За австрийските цигани или, да използваме друг термин, унгарските цигани. Това е деривация на Австро-Унгария, това е престижно название на чергарските цигани. Те предпочитат да не ги наричат точно чергари или с другите термини. Дължи се вероятно на това, че са чергарували до пределите на Австро-Унгария и главно на север от река Сава.

И за копанарите в България. Това е български термин. Копанари има също в Румъния, но там те говорят цигански. Копанари се наричат тези румънски цигани, които обикновено в Румъния се наричат "бояж". Там уседнали дотолкова, че нямат циклично или временено номадство, но факт е, че са по-подвижни от другото уседнало население. След като се освободи социална ниша някъде, те я заемат доста лесно. Навсякъде - и в Румъния, румънски говорещите "бояж", и у нас румънски говорещите цигани имат по-високо положение в циганското общество, даже на много места не признават, че са цигани. В някои села около Сомовит напр. те са се побългарили. Аз не знам кога е започнала тази миграция, но в днешно време те са стигнали доста на юг, напр. в село Трояново (Келешкьой), Айтоско - навярно с изселването на българите след колективизацията, когато много села са се изселили, копанарите са дошли и така село Трояново днес е изцяло копанарско село. Те са създали доста нормална икономика там, която не се различава от предишната, развивала се, когато там са живели българи.

Циганите в България и тяхната религия

Елена Марушиакова

Въпросите, свързани с религията на циганите, са много. Един от най-важните между тях е този за екологията и циганската религия. (Само за пояснение - "екология на народната култура" е сравнително ново направление в етнологичните проучвания, насочено към откриване на взаимни влияния между етническата общност и околната среда в широк социокултурен план.)